

Практически указания към страните относно делата пред Съда

Съдържание

(номерата са на съответните точки от текста)

I.	ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ	1—12
	Етапи на производството пред Съда и техните основни характеристики	1
	Представителство на страните пред Съда	2—4
	Разходи по производството пред Съда и правна помощ	5—8
	Защита на личните данни	9—11
	Идентифициране на анонимизираните преюдициални дела	12
II.	ПИСМЕНА ФАЗА НА ПРОИЗВОДСТВОТО	13—61
	Цел на писмената фаза на производството	13
	Писмена фаза на производствата по преюдициални запитвания	14—17
	Писмена фаза на преките производства	18—24
	Исцова молба или жалба	18—19
	Писмена защита	20—21
	Реплика и дуплика	22
	Искане за провеждане на бързо производство	23
	Молби за спиране на изпълнението или за постановяване на временни мерки (обезпечително производство)	24
	Писмена фаза на производствата по обжалване на съдебни актове на Общия съд	25—38
	Жалба	26—31
	Писмен отговор	32—33
	Насрещна жалба	34
	Писмен отговор по насрещната жалба	35
	Писмена реплика и писмена дуплика	36—37
	Жалби по член 57 от Статута	38
	Поверителност в производствата по обжалване на съдебни актове	39—40
	Встъпване при преките производства и производствата по обжалване на съдебни актове	41—47
	Молба за встъпване	41
	Становища по молбата за встъпване	42
	Изявление при встъпване	43
	Становища по изявлението при встъпване	44
	Късно подадени молби за встъпване	45
	Встъпване в случаите, когато е подадена молба за допускане на обезпечение или се провежда бързо производство	46
	Изключване на встъпването при производствата по преюдициални запитвания... ..	47
	Оформление и структура на процесуалните документи	48—54
	Подаване и изпращане на процесуалните документи	55—61

III.	УСТНА ФАЗА НА ПРОИЗВОДСТВОТО	62—90
	Цел на съдебното заседание за изслушване на устните състезания	63
	Искане за провеждане на съдебно заседание	64
	Призовка за съдебното заседание и необходимост от бърз и пълен отговор на призовката	65—66
	Мерки, които трябва да бъдат взети във връзка със съдебното заседание	67—69
	Участие в съдебното заседание чрез видеоконференция	70—73
	Обичайно протичане на съдебното заседание за изслушване на устните състезания... ..	74
	Първа фаза на съдебното заседание: устни изявления	75—77
	Цел на устните изявления	75
	Време за изказване и евентуалното му удължаване	76
	Брой на лицата, които правят устните изявления	77
	Втора фаза на съдебното заседание: въпроси на членовете на Съда	78—79
	Трета фаза на съдебното заседание: заключителни реплики	80
	Запазване на защитата на личните данни	81
	Езици, използвани в съдебното заседание	82—84
	Отражение на симултанния превод и изисквания, свързани с него	85—86
	Процесът след съдебното заседание за изслушване на устните състезания	87—88
	Представяне на заключението на генералния адвокат и обявяване на съдебното решение, с което се слага край на производството	89—90
IV.	ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	91—92

СЪДЪТ,

Като взе предвид Процедурния правилник, и по-специално член 208 от него,

Като има предвид, че:

- (1) На 10 декември 2019 г. на основание член 208 от Процедурния правилник Съдът прие нови практически указания към страните относно делата пред Съда ⁽¹⁾. Указанията следваше да отчетат придобития опит от прилагането на Процедурния правилник седем години след влизането му в сила на 1 ноември 2012 г., а също и да отразят някои важни нормативни промени, в частност в областта на защитата на личните данни и в областта на процесуалното право след въвеждането на механизъм за предварително допускане на обжалване по някои категории дела.
- (2) Откакто тези указания влязоха в сила на 1 март 2020 г. обаче, настъпиха редица други важни промени както в техническо, така и в нормативно отношение.
- (3) Всъщност, от една страна, в контекста на здравната криза, свързана с пандемията от Ковид-19, Съдът си осигури необходимите технически инструменти и средства, за да може да предава по интернет съдебните заседания за изслушване на устните състезания и да предложи възможност на страните и заинтересованите субекти по член 23 от Статута, които са възпрепятствани да участват физически в заседанието, да вземат участие в него чрез видеоконференция, при спазване на определен брой правни и технически условия.
- (4) От друга страна, Протоколът относно Статута на Съда на Европейския съюз и Процедурният правилник на Съда бяха изменени, в частност за да се предвиди, че Съдът ще публикува изявленията и становищата, представяни по преюдициални дела, освен ако не постъпи възражение от автора им в разумен срок след приключването на делото ⁽²⁾.
- (5) Ето защо в интерес на доброто правораздаване и с цел по-голяма прегледност следва да се приемат нови практически указания, които да са съобразени с гореспоменатите промени и наред с това да осигурят на страните допълнителни разяснения по редица практически въпроси, свързани с писмената и устната фаза на производството.
- (6) Също както указанията, които заменят, тези нови указания, които са приложими за всички категории дела пред Съда, не са предназначени да заместят релевантните разпоредби на Статута и на Процедурния правилник. Тяхната цел е да се даде възможност на страните и на представителите им да разберат по-добре смисъла на тези разпоредби и да си създадат по-точна представа за развитието на производството пред Съда, и по-специално за изискванията, с които Съдът трябва да се съобразява в работата си, конкретно във връзка с обработването и писмения превод на процесуалните документи и със симултанния превод на становищата, които се представят в съдебните заседания за изслушване на устните състезания. Спазването на настоящите указания и съобразяването с тях са най-добрата гаранция както за страните, така и за Съда, че тази юрисдикция ще обработва делата по оптимален начин.

ПРИЕ НАСТОЯЩИТЕ ПРАКТИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ:

I. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Етапи на производството пред Съда и техните основни характеристики

1. Освен когато в особени разпоредби на Протокола относно Статута на Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Статутът“) или на Процедурния правилник е предвидено друго, по общо правило производството пред Съда се състои от устна и от писмена фаза. Целта на писмената фаза на производството е пред Съда да бъдат изложени твърденията за нарушения, оплакванията, основанията и доводите на страните в производството, а при преюдициалните производства — и становищата на заинтересованите субекти по член 23 от Статута относно въпросите, поставяни от юрисдикциите на държавите — членки на Съюза. Когато е необходимо, в допълнение към писмената фаза на производството се провежда и устна фаза. Последната цели да даде възможност на Съда да се запознае по-обстойно с делото, като изслуша страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута в съдебно заседание за изслушване на устните състезания и/или като изслуша заключението на генералния адвокат.

⁽¹⁾ ОВ L 42 I, 14.2.2020 г., стр. 1.

⁽²⁾ Вж. Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2019 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за изменение на Протокол № 3 относно Статута на Съда на Европейския съюз (ОВ L, 2024/2019, 12.8.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj>), и Измененията на Процедурния правилник на Съда, приети на 2 юли 2024 г. (ОВ L, 2024/2094, 12.8.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/proc_internal/2024/2094/oj).

Представителство на страните пред Съда

2. Съгласно член 19 от Статута *страните в производството пред Съда задължително трябва да бъдат представлявани от лице, надлежно овластено за това*. За разлика от държавите членки, от другите държави — страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство („наричано по-нататък „Споразумението за ЕИП“), от Надзорния орган на Европейската асоциация за свободна търговия (наричана по-нататък „ЕАСТ“) и от институциите на Съюза, които в общия случай се представляват от свои служители, определени за процесуални представители по конкретното дело, останалите страни в производството трябва да бъдат представлявани от адвокат, който има право да практикува пред съд на държава членка или на друга държава, която е страна по Споразумението за ЕИП. Доказателството за това качество трябва да може да бъде представено при поискване, на всеки стадий от производството. Съгласно член 19, седма алинея от Статута, на адвокатите са приравнени университетските преподаватели, граждани на държава членка, чието законодателство им дава право да се явяват пред съд.

3. По преюдициалните дела обаче, по въпроса за представителството на страните по главното производство Съдът взема предвид процесуалните правила, приложими пред запитващата юрисдикция. Следователно всяко лице, което е овластено да представлява дадена страна пред тази юрисдикция, може да я представлява и пред Съда, а ако националните процесуални правила допускат това, страните по спора в главното производство имат право сами да представят своето писмено или устно становище. При съмнение в тази насока Съдът може във всеки един момент да поиска релевантната информация от тези страни, от техните представители или от запитващата юрисдикция.

4. В преките производства и в производствата по обжалване на съдебни актове процесуалните представители и адвокатите на страните трябва освен това в съответствие с член 119, параграф 2 и член 168, параграф 2 от Процедурния правилник да представят в секретариата официален документ или пълномощно с актуална дата, удостоверяващ(о), че са овластени да представляват тази страна в производството пред Съда.

Разходи по производството пред Съда и правна помощ

5. Освен в случаите по член 143 от Процедурния правилник, производството пред Съда е бесплатно, като за подаването в Съда на жалба, на иск или на процесуален документ не се дължат никакви такси или други парични суми. Съдебните разноски, посочени в член 137 и сл. от Процедурния правилник, включват само т.нар. „подлежащи на възстановяване“ разноски, т.е. сумите, евентуално дължими на свидетелите и на експертите, и необходимите разходи, които са направени от страните за целите на производството пред Съда и са свързани с възнаграждението на техния представител, а ако се провежда съдебно заседание за изслушване на устните състезания — и с разходите на представителя за път и престой в Люксембург. С решението или определението, с което се слага край на производството, Съдът се произнася по размера на тези разноски и по това на кого те да бъдат възложени, докато при преюдициалните производства запитващата юрисдикция е тази, която трябва да се произнесе по съдебните разноски.

6. Ако не е в състояние да поеме изцяло или отчасти разходите в производството, съответната страна, а при преюдициалните производства — съответната страна по главното производство, може във всеки един момент да поиска правна помощ. За да може обаче да бъдат взети предвид, молбите за правна помощ трябва да отговарят на условията, предвидени съответно в членове 115—118 (преюдициални запитвания) и 185—189 (обжалване на съдебни актове на Общия съд) от Процедурния правилник, и към тях трябва да се приложат всички необходими сведения и доказателства, позволяващи на Съда да прецени реалното имуществено състояние на молителя. С оглед на това е съответно важно молителят по молба за правна помощ да изпрати на Съда както документите, от които личат различните доходи и помощи, които получава (например фишове за заплата, извлечение от банкова сметка или удостоверения, издадени от публичен орган или социалноосигурителна институция), така и документите за разходите, които трябва да понася (например договор за наем или за кредит, удостоверение за училищни разходи за дете на издръжка, хонорарни листове или фактури).

7. В преюдициалните производства Съдът се произнася по запитване на юрисдикция на държава членка, поради което страните по спора в главното производство трябва да поискат евентуална правна помощ първо от тази юрисдикция или от компетентните органи на съответната държава членка, а отпусканата от Съда помощ е субсидиарна спрямо помощта, отпусканата на национално равнище.

8. Уместно е да се напомни, че когато уважи молбата за правна помощ, Съдът поема единствено разходите във връзка с подпомагането и представляването на молителя пред Съда, евентуално до определения от Съда максимален размер. Съгласно разпоредбите на Процедурния правилник Съдът може впоследствие, със съдебния акт, с който слага край на производството и се произнася по съдебните разноски, да изиска да му се възстановят тези разходи, а съдебният състав, който се е произнесъл по молбата за правна помощ, може освен това във всеки един момент да прекрати тази помощ, ако в хода на производството се променят обстоятелствата, с оглед на които е предоставена.

Защита на личните данни

9. Загрижен да осигури оптимална защита на личните данни, в частност в публикациите си по повод на образуваните пред него дела, *Съдът по общо правило разглежда преюдициалните дела в анонимизиран вид*. Този подход на практика означава, че когато запитващата юрисдикция е анонимизирала преюдициалното запитване или е решила да не разкрива определени данни за физически лица или субекти, до които се отнася главното производство, във всящото пред него производство Съдът спазва това решение за анонимизиране или за неразкриване на данните. Ако запитващата юрисдикция не е направила това — и освен ако са налице особени обстоятелства — Съдът сам заличава имената на споменатите в преюдициалното запитване физически лица, както евентуално и други данни, по които те биха могли да бъдат идентифицирани. За да се гарантира полезният резултат от взетите в това отношение мерки, всички заинтересовани субекти по член 23 от Статута трябва да не разкриват заличените в преюдициалното запитване данни в своите писмени или устни изявления или становища.

10. Същото важи и в производствата по обжалване на съдебни актове на Общия съд. Всъщност, освен ако са налице особени обстоятелства, Съдът спазва анонимността, която Общият съд е взел решение да осигури, а страните в производството се приканват също да спазват тази анонимност в производството пред Съда.

11. При всички положения, когато желае самоличността ѝ или някои данни за нея да не се разкриват в рамките на образувано пред Съда дело, или обратно, когато желае самоличността ѝ и посочените данни да бъдат разкрити в рамките на делото, всяка страна има възможност да се обърне към Съда, който да реши дали следва или не следва да анонимизира изцяло или частично делото, съответно да запази вече предоставената анонимност. За да има полезен резултат обаче, искането в този смисъл трябва да бъде направено на възможно най-ранен етап. Всъщност поради повсеместното използване на новите информационни и съобщителни технологии анонимизирането става напълно безполезно, когато съобщението за съответното дело вече е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз*, а при преюдициалните производства — когато преюдициалното запитване вече е връчено на заинтересованите субекти по член 23 от Статута, около един месец след постъпването на запитването в Съда.

Идентифициране на анонимизираните преюдициални дела

12. По общо правило Съдът дава измислено име на преюдициалните дела, по отношение на които е извършено анонимизиране. *Това измислено име не съвпада с истинското име на страните в производството, нито по принцип с което и да е съществуващо име*. Единствената му цел е да улесни обозначаването и идентифицирането на анонимизираните дела.

II. ПИСМЕНА ФАЗА НА ПРОИЗВОДСТВОТО

Цел на писмената фаза на производството

13. Писмената фаза на производството е от основно значение за запознаването на Съда с делото. Тя трябва да даде възможност на Съда въз основа на прочита на подадените изявления или становища да придобие точна представа за предмета на образуваното пред него дело и за защитаваните в това дело интереси. Действително такава е целта при разглеждането на всяко дело пред Съда, но все пак развитието и особеностите на писмената фаза на производството са различни в зависимост от вида на съответното производство. Докато при преките производства и при производствата по обжалване на съдебни актове страните се приканват да вземат отношение по писмените изявления, представени от другите страни в производството, то за писмената фаза на производствата по преюдициални запитвания е характерна липсата на състезателност, като заинтересованите субекти по член 23 от Статута се приканват просто да дадат евентуалното си становище по отправените от националната юрисдикция въпроси, без по принцип да им е известна позицията на останалите заинтересовани субекти по същите въпроси. От това произтичат различни изисквания, що се отнася както до формата и съдържанието на тези становища, така и до по-нататъшното развитие на производството, като се има предвид обаче, че по-голямата част от изявленията и становищата, подадени в хода на писмената фаза на производството, трябва да се преведат. *Затова винаги трябва да се използват предимно къси и прости изречения, а доводите на страните трябва да са изложени в съответното им изявление или становище, а не в евентуалните приложения към него*.

Писмена фаза на производствата по преюдициални запитвания

14. Производството по преюдициално запитване не е спорно, поради което за подаването на писмени изявления или становища от заинтересованите субекти по член 23 от Статута не са предвидени никакви особени изисквания за форма. Ето защо, когато Съдът им връчи отправено до него преюдициално запитване, те могат, ако желаят, да представят изявление, в което да изложат гледната си точка по запитването на националната юрисдикция. Целта на това изявление — което трябва да бъде представено в неподлежащ на продължаване двумесечен срок (удължен с фиксиран десетдневен срок поради отдалеченост), считано от връчването на преюдициалното запитване — е да изясни на Съда значението на това запитване, и най-вече отговорите, които би трябвало да бъдат дадени на въпросите на запитващата юрисдикция.

15. Въпреки че изложението трябва да бъде пълно и да съдържа в частност доводите, които могат да обосноват отговора на Съда на поставените въпроси, все пак не е необходимо в него отново да се разглежда правната или фактическата обстановка по спора, описана в акта за преюдициално запитване, освен ако не се налага да бъдат направени допълнителни бележки по нея. Извън случаите, когато са налице особени обстоятелства или се прилагат специални разпоредби на Процедурния правилник, които предвиждат ограничение за дължината на писмените изявления поради спешността на делото, представяните писмени становища по преюдициални дела не би трябвало да са по-дълги от 20 страници.

16. Както следва от член 96, параграф 3 от Процедурния правилник, представяните по преюдициални дела писмени изявления или становища се публикуват на уебсайта на Съда на Европейския съюз след обявяването на съдебното решение или връчването на определението, с което се отговаря на поставените от запитващата юрисдикция въпроси, освен ако някой от заинтересованите субекти по член 23 от Статута не възрази срещу публикуването на изявлението или становището си. С оглед на това обстоятелство е съответно важно подаваните изявления или становища да не съдържат лични данни.

17. Ако счита, че изявлението или становището му не трябва да се публикува на посочения уебсайт, съответният заинтересован субект по член 23 от Статута трябва изрично да заяви това в писмото, с което изпраща това изявление или становище, или в отделно писмо, изпратено до секретариата по-късно в хода на производството, но при всички положения не по-късно от три месеца след обявяването на съдебното решение или връчването на определението, с което се слага край на производството.

Писмена фаза на преките производства

Искова молба или жалба

18. Преките производства са спорни, поради което за писмената фаза на тези производства действат по-строги правила. Те са закрепени в член 119 и сл. (дъл IV) от Процедурния правилник и се отнасят както до задължението за представяване на страните от представител или от адвокат, така и до формалните изисквания, свързани със съдържанието и оформлението на изявленията. От член 120 от Процедурния правилник по-конкретно следва, че исковата молба или жалбата трябва да съдържа, наред с името и адреса на ищеца или жалбоподателя и посочване на страната, срещу която е подадена исковата молба или жалбата, и точния предмет на спора, изтъкнатите основания и доводи, евентуално подкрепени с доказателства или доказателствени искания, както и исканията на ищеца или жалбоподателя. *Неспазването на тези предписания води до недопустимост на исковата молба или жалбата, която не би трябвало да е по-дълга от 30 страници, освен ако са налице особени обстоятелства.*

19. Видно от член 120, буква в) от Процедурния правилник, към исковата молба или жалбата трябва задължително да се прикрепи и кратко изложение на изтъкнатите основания. Това изложение — което не трябва да е по-дълго от две страници — е предназначено да улесни изготвянето на съобщението за всяко дело, образувано пред Съда, което трябва да бъде публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* съгласно член 21, параграф 4 от Процедурния правилник.

Писмена защита

20. За писмената защита, която е уредена в член 124 от Процедурния правилник, по същество се прилагат същите формални изисквания като за исковата молба или жалбата и тя трябва да бъде представена в двумесечен срок от връчването на исковата молба или жалбата. Този срок — към който се добавя фиксиран десетдневен срок поради отдалеченост — може да бъде продължен само по изключение, въз основа на своевременно направено надлежно мотивирано искане, в което се посочват обстоятелствата, поради които може да е обосновано продължаване на срока.

21. Тъй като исковата молба или жалбата задава правната рамка на производството, структурата на изложението на развитите в писмената защита доводи трябва да следва във възможно най-голяма степен изтъкнатите в исковата молба или жалбата основания, твърдения за нарушения или оплаквания. В хода на производството не могат да се въвеждат нови основания, освен ако те не почиват върху правни или фактически обстоятелства, установени в производството. Освен това правната и фактическата обстановка по спора следва да се изложи в писмената защита само ако представянето ѝ в исковата молба или жалбата е спорно или налага да бъдат направени допълнителни уточнения. *Също както исковата молба или жалбата, писмената защита не би трябвало да е по-дълга от 30 страници, освен ако са налице особени обстоятелства.*

Реплика и дуплика

22. Ако считат за необходимо, ищецът, съответно жалбоподателят, и ответникът могат да допълнят доводите си, първият — с реплика, а вторият — с дуплика. За тези изявления се прилагат същите изисквания за форма, както за исковата молба, жалбата и писмената защита, но с оглед на факултативността и допълващата им функция те трябва непременно да са по-кратки от исковата молба, съответно жалбата, и от писмената защита. Тъй като рамката на спора и най-съществените за него основания, твърдения за нарушения или оплаквания се изложени (или оспорени) запълнено в исковата молба или жалбата и в писмената защита, *единствената цел на репликата и на дубликата е да се даде възможност на ищеца или жалбоподателя и на ответника да уточнят позицията си или да конкретизират доводите си по даден важен въпрос*, като освен това съгласно член 126 от Процедурния правилник председателят може също така сам да уточни въпросите, които би трябвало да се разгледат в тези документи. Ето защо, освен ако са налице особени обстоятелства, репликата и дубликата не би трябвало да са по-дълги от десетина страници. Тези документи трябва да бъдат подадени в секретариата в определените от Съда срокове, които могат да бъдат продължени от председателя само по изключение, въз основа на надлежно мотивирано искане.

Искане за провеждане на бързо производство

23. Когато естеството на делото налага то да бъде разгледано в кратки срокове, ищецът, съответно жалбоподателят, или ответникът може да поиска от Съда делото да се разгледа по реда на бързо производство в отклонение от разпоредбите на Процедурния правилник. За да бъде използвана обаче тази възможност, предвидена в член 133 от споменатия правилник, е необходимо с отделна писмена молба да се представи изрично искане в този смисъл, в което подробно се излагат обстоятелствата, поради които може да е обосновано да се проведе такова производство; ако искането бъде уважено, писмената фаза на производството се приспособява съответно. Може да бъдат скъсени обичайните срокове за представяне на изявления, както и дължината на тези изявления, а съгласно член 134 от Процедурния правилник реплика, дуплика или изявление при встъпване може да се представи само ако председателят прецени, че това е необходимо.

Молби за спиране на изпълнението или за постановяване на временни мерки (обезпечително производство)

24. Преките искове или жалби може да бъдат придружени и от молба за спиране на изпълнението на обжалвания акт или от молба за постановяване на временни мерки, съответно по член 278 и член 279 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-нататък „ДФЕС“). Съгласно разпоредбите на член 160 от Процедурния правилник обаче такава молба е допустима само ако е подадена от молителя, обжалвал съответния акт пред Съда, или от страна по образуваното пред Съда дело; тази молба се подава като отделен документ и в нея се излагат предметът на спора, обстоятелствата, установяващи неотложността за произнасяне, както и фактическите и правните основания, които на пръв поглед обосновават необходимостта от постановяване на исканата мярка („*fumus boni iuris*“). По общо правило тогава молбата се връчва на другата страна в производството, на която председателят определя кратък срок за представяне на писмено или устно становище. В изключително спешни случаи председателят може временно да уважи молбата още преди да е представено такова становище.

Писмена фаза на производствата по обжалване на съдебни актове на Общия съд

25. При обжалването на съдебни актове на Общия съд развитието на писмената фаза на производството има редица сходства с протичането на тази фаза при преките производства. Относимите правила се намират в член 167 и сл. (дъл V) от Процедурния правилник, където се уточняват както необходимото съдържание на жалбата и на писмения отговор, така и обхватът на исканията в тях.

Жалба

26. Видно от членове 168 и 169 от Процедурния правилник — които в това отношение допълват членове 56—58 от Статута — този вид жалба не може да се подава срещу акт на институция, орган, служба или агенция на Съюза, а трябва да е насочена срещу съдебния акт на Общия съд, постановен по иска или жалбата срещу съответния акт на институция, орган, служба или агенция на Съюза. От това уточнение следва, че исканията в жалбата трябва непременно да са за отмяна, изцяло или частично, на съдебния акт на Общия съд, съдържащ се в диспозитива му, а не за отмяна на обжалвания пред Общия съд акт. Единствено в случай че жалбата бъде обявена за основателна, Съдът може да уважи изцяло или частично направените в първоинстанционното производство искания; нови искания не могат да бъдат правени. Ето защо, за да не бъдат недопустими правните основания и доводи, изтъкнати в жалбата — която не би трябвало да е по-дълга от 25 страници, освен ако са налице особени обстоятелства — с тях трябва ясно да се указват оспорените части от мотивите на съдебния акт на Общия съд и подробно да се излагат причините, поради които се твърди, че същият е опорочен поради грешка при прилагане на правото.

27. За да се улесни изготвянето на съобщението, публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* съгласно член 21, параграф 4 от Процедурния правилник, жалбоподателят трябва да прикрепи към жалбата си и кратко изложение на тези основания с дължина до две страници.

28. Освен това жалбата трябва да се придружава от документите, удостоверяващи спазването на изискванията на член 19 от Статута, които са възпроизведени в член 119 от Процедурния правилник. Такива са, от една страна, удостоверението, че представляващият страната адвокат има право да практикува пред съд на държава членка или на друга държава, която е страна по Споразумението за ЕИП, и от друга страна, официален документ или пълномощно от жалбоподателя с актуална дата, удостоверяващ(о), че този адвокат е овластен да го представлява в производството пред Съда. Документът или пълномощното, представен(о) в производството пред Общия съд, се взема предвид само ако в него изрично е посочено, че важи и за евентуалното последващо производство по обжалване пред Съда.

29. В случаите по член 58а от Статута жалбоподателят трябва освен това да приложи към жалбата си *молба за допускане на обжалване, отделна от самата жалба*. Тази молба с дължина до седем страници трябва да съдържа всички необходими данни, за да може Съдът да реши дали да допусне обжалване, а в случаите на частично допускане на обжалване — и да определи до кои основания на жалбата трябва да се отнася писменият отговор.

30. В молбата за допускане на обжалване трябва при всички положения да се посочат ясно и точно основанията за обжалване, да се укаже също толкова точно и ясно правният въпрос, повдигнат по всяко от тези основания, и да се изложат конкретни съображения защо този въпрос е от значение за единството, съгласуваността или развитието на правото на Съюза.

31. Съгласно член 170а, параграф 1 от Процедурния правилник, ако не е налице такава молба, последицата е недопустимост на жалбата в нейната цялост.

Писмен отговор

32. Всяка страна по съответното дело пред Общия съд, която има интерес от уважаване или отхвърляне на жалбата, може да представи писмен отговор в неподлежащ на продължаване двумесечен срок, считано от момента, в който ѝ е връчена жалбата, към който срок се добавя фиксираният десетдневен срок поради отдалеченост. Ако делото, по повод на което е подадена жалбата до Съда, е било съединено пред Общия съд с едно или повече други дела, страните по тези други дела не стават автоматично страни в производството пред Съда. Те могат да представят писмен отговор само ако са и страни по делото, по повод на което е подадена жалбата до Съда.

33. За съдържанието на писмения отговор се прилагат изискванията, определени в член 173 от Процедурния правилник, като съгласно член 174 от същия правилник исканията в писмения отговор трябва да са за уважаване или за отхвърляне, изцяло или частично, на жалбата. Структурата на изложението на съдържащите се в писмения отговор правни доводи трябва да следва във възможно най-голяма степен изтъкнатите от жалбоподателя основания, но не е необходимо в писмения отговор да се напомня правната и фактическата обстановка по спора, освен ако представянето ѝ в жалбата е спорно или налага да бъдат направени допълнителни уточнения. За сметка на това евентуалното твърдение, че жалбата е изцяло или частично недопустима, трябва да намери място в самия текст на писмения отговор, защото в производствата по обжалване на съдебни актове не е налице възможността, предвидена в член 151 от Процедурния правилник, да се направи възражение за недопустимост с отделна писмена молба. Също както жалбата, писменият отговор не би трябвало да е по-дълъг от 25 страници, освен ако са налице особени обстоятелства.

Насрещна жалба

34. Ако някоя от страните по съответното дело пред Общия съд реши, след като ѝ бъде връчена жалбата, да оспорва съдебния акт на Общия съд в аспект, който не е разгледан в жалбата, тя трябва да подаде насрещна жалба срещу този съдебен акт. Насрещната жалба трябва да се подаде като отделен документ в същия неподлежащ на продължаване срок като предвидения за представянето на писмения отговор и да отговаря на изискванията на членове 177 и 178 от Процедурния правилник. *Изложените в нея правни основания и доводи трябва непременно да са различни от тези в писмения отговор.*

Писмен отговор по насрещната жалба

35. Когато е подадена насрещна жалба, жалбоподателят, също както и всяка друга страна по съответното дело пред Общия съд, която има интерес от уважаване или отхвърляне на тази жалба, може да представи писмен отговор, чийто предмет се ограничава до изтъкнатите в насрещната жалба основания. Съгласно член 179 от Процедурния правилник това изявление трябва да бъде представено в неподлежащ на продължаване двумесечен срок от връчването на насрещната жалба (удължен с фиксирания десетдневен срок поради отдалеченост).

Писмена реплика и писмена дуплика

36. Жалбата и писменият отговор по нея, съответно насрещната жалба и писменият отговор по нея, могат да се допълнят с писмена реплика и писмена дуплика, по-специално за да се даде възможност на страните да вземат отношение по възражение за недопустимост или по нови обстоятелства, изтъкнати в писмения отговор/писмените отговори. За разлика обаче от правилата, приложими при преките производства, *за да бъде използвана тази възможност, е необходимо изрично разрешение от председателя на Съда.* За целта жалбоподателят (или страната, подала насрещната жалба) се приканва да представи в седемдневен срок от връчване на писмения отговор/писмените отговори (или на писмения отговор/писмените отговори по насрещната жалба), който срок е удължен с фиксирания десетдневен срок поради отдалеченост, надлежно мотивирано искане, в което да изложи причините, поради които смята, че е необходима реплика. Това искане — което не би трябвало да е по-дълго от три страници — трябва да е разбираемо само по себе си, без да е необходимо да се правят справки с жалбата или писмения отговор.

37. Поради особения характер на производството по обжалване на съдебни актове, което е ограничено само до разглеждане на правни въпроси, председателят също така може, ако уважи искането да бъде направена реплика, да ограничи предмета и броя на страниците както на това изявление, така и на писмената дуплика, която го следва. Спазването на дадените в това отношение указания е изискване от основополагащо значение за доброто протичане на производството и затова, *ако разрешеният брой страници бъде надвишен или ако в репликата или дупликата бъдат изложени други въпроси, съответното изявление се връща на неговия автор.*

Жалби по член 57 от Статута

38. Правилата по точки 25—37 от настоящите указания обаче не са изцяло приложими спрямо жалбите срещу съдебните актове на Общия съд, с които се отхвърля молба за встъпване или които са постановени по молба за допускане на обезпечение, подадена съгласно член 278 или 279 ДФЕС. По силата на член 57, трета алинея от Статута посочените жалби се разглеждат по същия ред като молбите за постановяване на временни мерки, подадени направо пред Съда. Съответно на страните се дава кратък срок да представят евентуалното си становище по жалбата и Съдът се произнася по нея без по-нататъшна писмена фаза на производството и дори без да провежда устна фаза на производството.

Поверителност в производствата по обжалване на съдебни актове

39. Както следва от предходните разпоредби, жалбата и подадените след нея изявления се връчват на всички страни по съответното дело пред Общия съд, независимо от процесуалното качество, което са имали пред тази юрисдикция (ищец/жалбоподател, ответник или встъпила страна). Тъй като съгласно член 58 от Статута обжалването се ограничава само до правни въпроси, по принцип страните трябва да не съобщават секретни или поверителни данни в изявленията си. Ако по изключение все пак иска поверително третиране за някои елементи от изявлението си, авторът на това изявление се приканва да представи, с отделна писмена молба, надлежно мотивирано искане за поверително третиране (като уточни както обхвата на исканата поверителност, така и страните по делото, за които се отнася това искане), а също и неповерителен вариант на изявлението си, който да може да бъде връчен на тези други страни. Ако става дума за елементи, които се съдържат в преписката на Общия съд, обхватът на искането при всички положения не бива да надхвърля обхвата на поверителното третиране, вече допуснато от Общия съд по отношение на встъпилите страни.

40. Когато Съдът уважи искането за поверителност, неповерителният вариант на съответното изявление се връчва на другите страни по делото. В случай на частично уважаване на искането страната, в чиято полза е разрешено поверителното третиране, се приканва да представи незабавно нов неповерителен вариант на изявлението си, който ще се връчи на другите страни веднага след като бъде получен от Съда.

Встъпване при преките производства и производствата по обжалване на съдебни актове

Молба за встъпване

41. Съгласно член 40 от Статута държавите членки и институциите на Съюза, от една страна, и — при предвидените във втора и трета алинея от същия член условия — третите държави, които са страни по Споразумението за ЕИП, Надзорният орган на ЕАСТ, органите, службите и агенциите на Съюза, както и всяко друго физическо или юридическо лице, от друга страна, могат да встъпват по делата пред Съда, за да подкрепят, изцяло или частично, исканията на една от страните. За да може да бъде взета предвид, молбата за встъпване трябва да отговаря на условията по член 130, параграфи 2—4 от Процедурния правилник и да се подаде в шестседмичен (за молбите, подавани в преки производства) или съответно едномесечен срок (за молбите, подавани в производства по обжалване на съдебни актове). Този срок, към който се добавя фиксираният десетдневен срок поради отдалеченост, започва да тече от публикуването на съобщението по член 21, параграф 4 от Процедурния правилник в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Становища по молбата за встъпване

42. След връчването на молбата за встъпване главните страни се приканват в съответствие с член 131, параграф 1 от Процедурния правилник да представят евентуалните си становища по тази молба в десетдневен срок от връчването ѝ. Ако в този срок, към който се добавя фиксираният десетдневен срок поради отдалеченост, съобщят за наличието на секретни или поверителни доказателства или документи, изпращането на които до молителя при встъпване може да им причини вреда, тези страни се приканват да представят неповерителен вариант на съответните доказателства или документи, който ще може да бъде връчен на молителя при встъпване в случай на уважаване на молбата му.

Изявление при встъпване

43. Когато молбата за встъпване е уважена и на встъпилата страна се изпратят всички процесуални документи, връчени на страните, с изключение евентуално на секретните или поверителните доказателства или документи, тя разполага със срок от един месец и десет дни от получаването на тези процесуални документи, за да представи изявление при встъпване. Това изявление трябва да отговаря на изискванията, предвидени в член 132, параграф 2 от Процедурния правилник, но все пак съдържанието му непременно е по-кратко от изявлението на подпомаганата страна и дължината му не би трябвало да надхвърля 10 страници. *Всъщност встъпването е акцесорно по отношение на главния спор*, поради което в изявлението си встъпилата страна трябва да не повтаря основанията и доводите, изложени в писмените изявления на подпомаганата от нея страна, а да посочва само допълнителни основания или доводи, които подкрепят тезата на подпомаганата страна. Повторното излагане на правната и фактическата обстановка по спора е излишно, освен ако представянето ѝ в изявленията на главните страни е спорно или налага да бъдат направени допълнителни уточнения.

Становища по изявлението при встъпване

44. След като е подадено изявлението при встъпване, председателят може, ако счете за необходимо, да определи срок за представяне на кратки становища по това изявление. При все това представянето на такива становища, чиято дължина не би трябвало да надхвърля 5 страници, е факултативно. Единствената цел на тези становища е да се даде възможност на главните страни да реагират на някои твърдения на встъпилата страна или да вземат отношение по новите основания или доводи, изложени от нея. Ако не са налице подобни съображения, е препоръчително да не се представят такива становища и Съдът да бъде уведомен за това, за да не се удължава излишно писмената фаза на производството.

Късно подадени молби за встъпване

45. Ако отговаря на условията по член 130, параграфи 2—4 от Процедурния правилник, молбата за встъпване, подадена след изтичането на шестседмичния срок по член 130, параграф 1 от Процедурния правилник или едномесечния срок по член 190, параграф 2 от Процедурния правилник, също може да бъде разглеждана от Съда, но при условие че е получена в Съда, преди да бъде взето решението за започване на устната фаза на производството, предвидено в член 60, параграф 4 от споменатия правилник. В този случай съгласно член 129, параграф 4 от Процедурния правилник встъпилата страна ще може да представи становището си в съдебното заседание за изслушване на устните състезания, ако такова се провежда по съответното дело.

Встъпване в случаите, когато е подадена молба за допускане на обезпечение или се провежда бързо производство

46. По принцип в случаите, когато е подадена молба за допускане на обезпечение или се провежда бързо производство, се прилагат същите правила. Освен ако са налице особени обстоятелства, които оправдават представянето на писмено становище, лицето или субектът, допуснат(о) да встъпи в такова производство, ще може да представи становището си само устно, ако се провежда съдебно заседание.

Изключване на встъпването при производствата по преюдициални запитвания

47. За сметка на това предходните правила относно встъпването не са приложими в производствата по преюдициални запитвания. Поради обстоятелството, че производствата по тази категория дела не са спорни и че Съдът изпълнява особена функция, когато се произнася преюдициално относно тълкуването или валидността на правото на Съюза, единствено заинтересованите субекти по член 23 от Статута — и евентуално институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, от които е поискана информация на основание член 24, втора алинея от Статута — могат да представят писмено или устно становище по въпросите, поставяни на Съда от юрисдикциите на държавите членки.

Оформление и структура на процесуалните документи

48. Независимо от изложеното дотук и от свързаните със съдържанието на процесуалните документи предписания, които следват от разпоредбите на Статута и на Процедурния правилник, представяните пред Съда писмени изявления и становища трябва да отговарят на някои допълнителни изисквания, чиято цел е да се улеснят прочитът и обработката на тези документи от Съда, и по-специално преводът им на един или повече езици. Посочените изисквания засягат както външния вид и оформлението на процесуалните документи, така и тяхната структура или дължина.

49. Що се отнася до външния вид, най-напред е задължително представяните от страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута изявления и становища да са оформени така, че да е възможно електронното им управление от Съда. С оглед на това *трябва да се отчитат следните изисквания:*

- изявлението или становището да се изготви на бяла хартия, без разчертаване, формат А4, като текстът трябва да е само на едната страна на листа („едностранно“, а не „двустранно“),
- текстът да е набран на общоприет шрифт (като например Times New Roman, Courier или Arial) с големина поне 12 пункта за текста и 10 пункта за бележките под линия, с междуредие 1,5 и разстояние от поне 2,5 cm между наборното поле и края на страницата отгоре, отдолу, отляво и отдясно,
- всички параграфи на изявлението или становището да са номерирани последователно и с нарастващ номер,
- същото важи за страниците на изявлението или на становището, включително за евентуалните приложения и описа им, като те се номерират последователно и с нарастващ номер в горния десен край на страницата,

- всяка страница на изявлението или становището да съдържа не повече от 1 500 знака без интервалите,
- на последно място, когато не се изпращат на Съда по електронен път, страниците на изявлението или на становището трябва да са свързани така, че да могат лесно да бъдат разделени, а не например с лепило или телбод.

50. Наред с тези формални изисквания, подаваните пред Съда процесуални документи трябва да са съставени така, че структурата и обхватът им да стават ясни още от първите страници. На първата страница на съответното изявление или становище се посочват заглавието на този документ, номерът на делото (ако той вече е бил съобщен от секретариата) и страните, които то засяга, или техните инициали (когато делото е анонимизирано), а след това *писменото изявление или становище започва с кратко изложение на плана, възприет от неговия автор, или със съдържание*. Изявлението или становището *задължително завършва с исканията на неговия автор, а при преюдициалните производства — с отговорите, които същият предлага* на отговорите от запитващата юрисдикция въпроси.

51. Въпреки че за съдържанието на изпращаните на Съда документи няма никакви други изисквания освен произтичащите от Статута и от Процедурния правилник, все пак трябва да се има предвид, че именно въз основа на тези документи Съдът се запознава с делото и че по общо правило те трябва да бъдат преведени от Съда или от институцията, която ги е изготвила. Ето защо в интерес на доброто протичане на производството, а и на самите страни, *езиковият стил на писмените изявления и становища трябва да е простен и точен*, без да се използват специализирани термини, типични за определена национална правна система. Повторенията трябва да се избягват, а късите изречения, доколкото е възможно, да се предпочитат пред дългите и сложни изречения с вметнати части и подчинени изречения.

52. Когато в изявлението или становището си посочват даден акт или конкретни правни норми от националното право или от правото на Съюза, страните *трябва да дадат точни референтни данни за този акт или за тези норми* — както за датата на приемане и, ако е възможно, на публикуване на съответния текст, така и за приложимостта му във времето. Освен това, когато цитират откъс или част от съдебен акт или от заключение на генерален адвокат, страните се умоляват да уточнят името и номера на съответното дело, да укажат номера ECLI („European Case Law Identifier“) на съдебния акт или заключението и да дадат точните референтни данни за разглеждания откъс или разглежданата част.

53. На последно място, необходимо е да се напомни, че *правните доводи на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута трябва да бъдат изложени в писмените изявления или становища, а не в евентуално прикрепените към тях приложения*, които в общия случай не се превеждат. Към писменото изявление или становище трябва да се прилагат само документите, които са споменати в самия му текст и са необходими, за да онагледят или подкрепят съдържанието му. Освен това по силата на член 57, параграф 3 от Процедурния правилник представянето на приложения се допуска само ако се съпровожда от опис на приложенията. За всеки приложен документ описът съдържа номера на приложението, кратко описание на неговото естество и посочване на страницата или точката от изявлението или становището, в която документът е цитиран и която обосновава представянето му.

54. Когато процесуалният документ грубо се отклонява от изложените по-горе предписания, и конкретно от указанията за оформянето и дължината на документа, секретариатът връща документа на автора и приканва същия да отстрани в кратък срок нередовностите в него.

Подаване и изпращане на процесуалните документи

55. Към преписката по делото се прилагат единствено документите, изрично предвидени от процесуалните правила. Непредвидените от тези правила документи не се вземат предвид от Съда и секретариатът ги връща на автора им.

56. Процесуалните документи трябва да бъдат подадени в определените срокове, като се спазват изискванията по член 57 от Процедурния правилник. Съгласно член 57, параграф 5 от този правилник *с оглед на процесуалните срокове се вземат предвид само датата и часът на подаване на оригинала в секретариата*. Правилото по член 49, параграф 2 от Процедурния правилник се прилага само когато последният ден на срока, предвиден за подаването на процесуалния документ и увеличен с фиксиран десетдневен срок поради отдалеченост, е събота, неделя или официален празник. Списъкът на официалните празници се публикува ежегодно в *Официален вестник на Европейския съюз* и на уебсайта на Съда на Европейския съюз (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/bg).

57. В предвидените в Процедурния правилник случаи сроковете по този правилник могат да се продължават. Молбите за продължаване на срокове трябва винаги да са мотивирани и да се подават своевременно преди изтичането на определения срок за подаването на съответния документ.

58. *Най-сигурният и най-бърз начин за подаване на документите е чрез приложението e-Curia*. То е просто и удобно за използване и дава възможност за подаване и връчване на процесуални документи само по електронен път, без да е необходимо документът да се изпраща и по пощата. Редът за достъп до приложението e-Curia и условията за използването му се съдържат в решението на Съда за подаването и връчването на процесуални документи чрез приложението e-Curia, както и в условията за използване, към които препраща това решение. Тези документи са достъпни на уебсайта на институцията (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/bg).

59. Ако не бъде изпратен чрез горепосоченото приложение, процесуалният документ може да бъде изпратен на Съда и *по пощата*. Пликът, в който е поставен този документ, трябва да бъде адресиран до секретариата на Съда, като се посочи следният адрес: Rue du Fort Niedergrünwald, L-2925 Luxembourg. В това отношение е уместно да се напомни, че съгласно член 57, параграф 5 от Процедурния правилник с оглед на процесуалните срокове се вземат предвид само датата и часът на подаване на оригинала в секретариата. Ето защо, за да не се стигне до просрочване, е силно препоръчително пликът да бъде изпратен с препоръчана или с експресна поща, доста преди крайния срок за подаване на документа, или да бъде физически предаден в секретариата на Съда или, извън приемните часове на секретариата, на рецепцията на сградите на Съда, където служителят по сигурността ще потвърди получаването на този документ, като впише върху него датата и часа на подаване.

60. Към настоящия момент също така е възможно на секретариата да се изпрати копие от подписания оригинал на процесуалния документ — приложено към *електронно писмо* (ecj.registry@curia.europa.eu) или *по факс* (+352 433766), но тези два начина за изпращане би трябвало да се използват само по изключение, тъй като имат много технически ограничения и не осигуряват същите предимства и гаранции като приложението e-Curia. Следва също така да се припомни, че с оглед спазването на процесуалните срокове процесуалният документ, изпратен по електронна поща или по факс, се счита за подаден единствено при условие че самият подписан оригинал на документа, придружен от евентуалните приложения към него, бъде получен в секретариата най-късно десет дни след изпращането на копието от този подписан оригинал по електронна поща или по факс. Поради това оригиналът следва да се изпрати или предаде без забавяне, веднага след като е изпратено копието, без в него да се внасят корекции или промени, дори незначителни. Ако между подписания оригинал и изпратеното по-рано копие има разлики, се взема предвид само датата, на която е подаден в секретариата подписаният оригинал.

61. В допълнение към изпращането на секретариата на оригинала на писмените изявления или становища по описаните в предходните точки начини, *на следния електронен адрес трябва да се изпрати позволяващ редактиране вариант* ⁽³⁾ *на тези изявления или становища*, за да се улесни обработването им от Съда, и конкретно писменият им превод на един или няколко от официалните езици на Съюза: editable-versions@curia.europa.eu.

⁽³⁾ Позволяващият редактиране вариант представлява документ, изготвен с текстообработваща програма като Microsoft Word, Open Office, Google Docs или Pages (при работа в среда Mac). За разлика от базираните на изображения формати като PDF, позволяващият редактиране формат прави текста директно използваем в цикъла на обработка на делото, и особено на етапа на писмения превод.

III. УСТНА ФАЗА НА ПРОИЗВОДСТВОТО

62. Видно от член 20, четвърта алинея от Статута, устната фаза на производството по същество включва два отделни етапа: изслушване на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута и представяне на заключението на генералния адвокат. Съгласно член 20, пета алинея от Статута обаче, когато счита, че делото не повдига нови правни проблеми, Съдът може да реши да се произнесе по делото без представяне на заключение от генералния адвокат. Що се отнася до съдебното заседание за изслушване на устните състезания, такова не се провежда системно.

Цел на съдебното заседание за изслушване на устните състезания

63. С оглед на важноста на писмената фаза на производството по образуваните пред Съда дела и освен в случаите по член 76, параграф 3 от Процедурния правилник, съгласно който при преюдициалните производства се провежда съдебно заседание, когато има представено мотивирано искане от заинтересован субект, който не е участвал в писмената фаза на производството, решаващо значение за провеждането на съдебно заседание има не толкова отправянето на изрично искане в този смисъл, колкото преценката на самия Съд за добавената стойност от това заседание и потенциалната му полза за решаването на спора или за определянето на отговорите, които Съдът би могъл да даде на поставените от юрисдикция на държава членка въпроси. *Поради това Съдът провежда съдебно заседание винаги когато то би могло да спомогне за по-доброто разбиране на делото и на защитаваните в това дело интереси, независимо дали страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута са направили такова искане.*

Искане за провеждане на съдебно заседание

64. Ако считат, че по делото трябва да се проведе съдебно заседание, страните или заинтересованите субекти при всички положения следва веднага след съобщението за приключването на писмената фаза на производството да *укажат на Съда точните мотиви, поради които искат да бъдат изслушани от него.* Тези мотиви — които не бива да се смесват с писмено изявление или становище и трябва да не са по-дълги от три страници — трябва да са следствие от конкретна преценка на ползата за съответната страна от провеждане на съдебно заседание за изслушване на устните състезания и да указват частите от преписката по делото или доводите, които тази страна счита за необходимо да обсъди или да оспори по-подробно в съдебното заседание. Общи мотиви, като например за важноста на делото или на въпросите, които трябва да бъдат решени от Съда, не са достатъчни.

Призовка за съдебното заседание и необходимост от бърз и пълен отговор на призовката

65. Когато реши по дадено дело да проведе съдебно заседание за изслушване на устните състезания, Съдът определя точната дата и час за това, а секретариатът незабавно изпраща призовки до страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута, като ги уведомява за съдебния състав, на който е разпределено делото, за постановените от Съда процесуално-организационни действия, а в съответните случаи — и за решението да не се представя заключение от генералния адвокат. За да може Съдът да проведе това заседание при оптимални условия, *посочените страни или заинтересовани субекти се приканват да отговорят в кратък срок на писмото на секретариата*, като посочат дали възнамеряват реално да участват в съдебното заседание. Ако възнамеряват, тези страни и заинтересовани субекти се приканват да съобщят на секретариата следната информация:

- имената, титлата и точното качество на лицата, които ще ги представляват в съдебното заседание,
- имената, титлата и точното качество на лицето, което ще вземе думата в съдебното заседание от името на тази страна или този заинтересован субект,
- времето за изказване, което иска това лице, като в това отношение се вземат предвид предписанията в точка 76 от настоящите указания, и

- всяка друга мярка, която може да улесни достъпа до помещенията на Съда и надлежното провеждане на съдебното заседание както от логистична и техническа, така и евентуално от езикова гледна точка.

Късният или непълен отговор на изпратената от секретариата призовка би могъл да застраши доброто протичане на съдебното заседание, а съответно и ползата от това заседание за решаването на отнесеното до Съда дело.

66. Ако съдебното заседание, за което са призовани страните или заинтересованите субекти по член 23 от Статута, може да бъде предавано на уебсайта на Съда на Европейския съюз, но някоя от тези страни или някой от тези заинтересовани субекти счита, че заседанието не трябва да се предава, съответната страна или съответният заинтересован субект уведомява за това Съда в най-кратък срок, като подробно излага обстоятелствата, поради които може да е обосновано да не се предава заседанието. В съответствие с член 80а, параграф 4 от Процедурния правилник в такъв случай председателят се произнася по това искане в най-кратък срок, след изслушване на съдията докладчик и евентуално на генералния адвокат по делото.

Мерки, които трябва да бъдат взети във връзка със съдебното заседание

67. Независимо от титлата и от качеството си, *лицата, които ще правят устни изявления пред Съда, са длъжни да носят тога*. Ето защо процесуалните представители, адвокатите, а при преюдициалните производства — и всяко друго лице, което има право да представлява някоя от страните в главното производство съгласно националните процесуални правила, се приканват да се снабдят с тога, когато участват в провеждано от Съда съдебно заседание за изслушване на устните състезания. В случай че тези лица не разполагат с тога, Съдът държи няколко тоги на тяхно разположение, но понеже броят на тогите е ограничен, а размерите им са различни, съответните представители се приканват да уведомят предварително Съда за това в отговора на призовката за съдебното заседание.

68. За да се гарантира оптимално провеждане на съдебното заседание, страните и техните представители се приканват да уведомят Съда в същия отговор и за всяка особена мярка, която би могла да улесни ефективното им участие в съдебното заседание, по-специално *в случай на увреждане или наталена подвижност*.

69. Както поради условията на придвижване в Люксембург, така и поради мерките за сигурност, които се прилагат към достъпа до сградите на Съда, препоръчително е съответните лица да направят необходимото, да са се явят в залата, където ще се проведат устните състезания, най-малко 20 минути преди определения час за началото на съдебното заседание. Всъщност е прието преди съдебното заседание членовете на съдебния състав и евентуално генералният адвокат да проведат кратко обсъждане с представителите на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута относно провеждането на съдебното заседание. По този повод съдията докладчик и генералният адвокат могат да поканят упоменатите представители да дадат в съдебното заседание допълнителни уточнения по някои въпроси или да развият по-подробно становището си по един или друг конкретен аспект на разглежданото дело.

Участие в съдебното заседание чрез видеоконференция

70. Видно от член 78 от Процедурния правилник, на представителя на дадена страна, а при преюдициалните производства — и на самата страна по главното производство, ако тя може да извършва съдопроизводствените действия, без да се представлява от адвокат, може да се разреши да участва в съдебното заседание за изслушване на устните състезания чрез видеоконференция, когато е възпрепятстван(а) да участва физически в заседанието по здравни причини, по съображения за сигурност или по други сериозни съображения, свързани например личното му/й здравословно състояние, със стачка в сектора на транспорта или пък с внезапна отмяна на полета, с който е трябвало да пътува, няколко часа преди провеждането на съдебното заседание.

71. За да може да бъде взето предвид, искането трябва да се представи с отделна писмена молба непосредствено след като стане известна причината за възникналата пречка за участие, като в молбата се посочва както естеството на тази пречка, така и точните данни за връзка на лицето, към което да се обърне Съдът в случай на положително решение по молбата. Целта на тези предписания е Съдът да може да извърши предварително необходимите технически тестове и тестове за устния превод, с които се гарантира оптимално качество на звука и изображението и идеална стабилност на интернет връзката.

72. В това отношение Съдът си запазва правото да определи техническото решение, което предлага подходящо равнище на сигурност и надеждност за осигуряването на добра връзка и съответно на ефективно участие на страните в съдебното заседание при условия, сходни с тези при присъствено съдебно заседание. Използването на конкретно видеоконферентно оборудване или на всякаква друга система за виртуални събрания може да бъде допуснато само след одобрение от Съда и при получаването на всички необходими гаранции за качеството и стабилността на връзката. В това отношение страните се приканват да се запознаят с информацията на уебсайта на Съда на Европейския съюз относно предварителните технически изисквания, с които страните се приканват да се съобразяват, и относно практическите препоръки, които следва да се вземат предвид при участие чрез видеоконференция в съдебно заседание за изслушване на устните състезания (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/bg).

73. Ако тестовете са успешни, съответната страна или съответният представител ще може да участва в съдебното заседание чрез видеоконференция при същите условия като тези при извършването на тестовете. Ако тестовете са неуспешни или ако искането за участие в съдебното заседание чрез видеоконференция бъде отхвърлено, съответната страна или съответният представител ще бъде приканен(а) да си осигури заместник за присъствено участие, освен ако Съдът евентуално не реши да отложи съдебното заседание.

Обичайно протичане на съдебното заседание за изслушване на устните състезания

74. Въпреки че може да протича различно в зависимост от конкретните обстоятелства по всяко дело, по общо правило съдебното заседание пред Съда включва три отделни части: същинските устни изявления, въпросите на членовете на Съда и заключителните реплики. Устните изявления се правят от катедрата, а при отговорите на въпросите на членовете на Съда и при заключителните реплики представителите на страните по общо правило говорят от мястото си в съдебната зала.

Първа фаза на съдебното заседание: устни изявления

Цел на устните изявления

75. Освен ако са налице особени обстоятелства, съдебното заседание обикновено започва с устните изявления на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута. Доколкото след провеждането на писмената фаза на производството Съдът вече е запознат с делото, целта на устните изявления не е да се припомни съдържанието на писмените изявления или становища. Устните изявления следва преди всичко да дадат възможност на страните или заинтересованите субекти да се отзоват на евентуалните искания за съсредоточаване на устните състезания или да отговорят на въпросите, които Съдът е отправил до тях преди съдебното заседание. Освен това участниците в съдебното заседание, които защитават една и съща теза или имат еднаква позиция, се приканват във възможно най-голяма степен да се съгласуват преди съдебното заседание, за да се избегнат ненужни повторения.

Време за изказване и евентуалното му удължаване

76. Председателят на съдебния състав определя времето за изказване след консултиране със съдията докладчик и евентуално с генералния адвокат по делото. По общо правило времето за изказване е петнадесет минути, независимо от съдебния състав, на който е разпределено делото, но това време може да бъде удължавано или скъсявано в зависимост от естеството или особената сложност на делото, от броя и процесуалния статут на участниците в съдебното заседание и от евентуално постановените от Съда процесуално-организационни действия. По надлежно мотивирано искане на някоя от страните или на някой от заинтересованите субекти по член 23 от Статута председателят на съдебния състав може по изключение да удължи предоставеното време за изказване. За да може да бъде взето предвид обаче, това искане трябва да е направено от съответната страна или от съответния заинтересован субект в отговора на призовката за съдебното заседание.

Брой на лицата, които правят устните изявления

77. По съображения, свързани с доброто протичане на съдебното заседание, за всяка от страните и за всеки от заинтересованите субекти, явяващи се в съдебното заседание, устните изявления трябва да се правят само от по едно лице. По изключение обаче може да се разреши да направи устно изявление и още едно лице, ако естеството или особената сложност на делото обосновава това и ако в отговора на съответната страна или на съответния заинтересован субект на призовката за съдебното заседание е направено *надлежно мотивирано искане* в този смисъл. Ако бъде дадено, това разрешение не води до удължаване на времето за изказване, а трябва двете лица, които правят устните изявления, да си поделят предоставеното на съответната страна време за изказване.

Втора фаза на съдебното заседание: въпроси на членовете на Съда

78. Независимо че членовете на Съда могат да задават въпроси преди и по време на устните изявления, след приключването на тези устни изявления е възможно направилите ги лица да бъдат приканени да отговорят на допълнителни въпроси на членовете на Съда. Целта на тези въпроси е членовете на Съда да допълнят информацията си за делото, а по този начин лицата, които правят устните изявления, могат да изяснят или да представят по-задълбочено някои аспекти, които евентуално налагат още допълнителни уточнения.

79. Освен ако са налице особени обстоятелства, на поставяните от членовете на Съда въпроси трябва да отговарят лицата, които правят устните изявления. Ако счита, че на евентуалните въпроси на Съда би трябвало да отговори друго лице, например поради експертния опит на това лице в дадена област, съответната страна или съответният заинтересован субект трябва да направи конкретно искане за това в отговора на призовката за съдебното заседание.

Трета фаза на съдебното заседание: заключителни реплики

80. Накрая, след отговорите на въпросите на членовете на Съда, лицата, които правят устните изявления, имат възможност, ако смятат за необходимо, да изложат и кратки реплики. Тези заключителни реплики, всяка от които е с максимална продължителност от пет минути, не са втора размяна на устни изявления. Единствената цел на репликите е да се даде възможност на лицата, които правят устните изявления, да вземат накратко отношение по становищата или отговорите, формулирани в съдебното заседание от другите участници в него или от членовете на Съда. Ако е разрешено на няколко лица да вземат думата в съдебното заседание от името на една страна или един заинтересован субект по член 23 от Статута, само едното от тези лица може да направи реплика.

Запазване на защитата на личните данни

81. Независимо от съответната фаза на съдебното заседание, лицата, които правят устните изявления, както и лицата, на които е разрешено да вземат думата в хода на заседанието, са длъжни да спазват решението за анонимизиране, евентуално взето преди това от запитващата юрисдикция или от Съда. Съответно в устните си изявления, в отговорите си и в заключителните си реплики те трябва да не разкриват самоличността на лицата, по които се отнася анонимизирането, нито да споменават лични данни, по които тези лица биха могли да бъдат (отново) идентифицирани.

Езици, използвани в съдебното заседание

82. Без да се засяга възможността на държавите членки да използват своя официален език, когато участват в съдебно заседание за изслушване на устните състезания, нито възможността на третите държави, когато вземат участие в преюдициално производство или когато встъпват по дело пред Съда, да използват някой от езиците, посочени в член 36 от Процедурния правилник, останалите страни в производството са длъжни да правят устните си изявления на езика на производството, определен в съответствие с правилата по член 37 от Процедурния правилник.

83. В преюдициалните производства страните по главното производство могат по изключение да поискат разрешение от Съда да използват в устната фаза на производството друг език вместо този на запитващата юрисдикция. Това искане — което трябва да се представи с отговора на съответната страна на призовката за съдебното заседание — трябва да е *надлежно обосновано* и да излага причините, поради които се иска използване на друг език, както и съображенията в полза на този друг език измежду споменатите в член 36 от Процедурния правилник. Съгласно член 37, параграф 4 от Процедурния правилник решението по това искане се взема според случая от председателя на съдебния състав, на който е разпределено делото, или от Съда, като преди това във връзка с искането се изслушват другата страна по главното производство, както и генералният адвокат. Ако искането бъде уважено, всички заинтересовани субекти по член 23 от Статута могат да използват в съдебното заседание езика, до който се отнася това искане ⁽⁴⁾.

84. Изключението по предходната точка обаче се прилага само за преюдициалните производства. Извън хипотезите по точка 82 от настоящите указания страните в преки производства и производства по обжалване на съдебни актове са длъжни да излагат своите устни изявления, реплики и отговори на евентуалните въпроси на Съда на езика на производството ⁽⁵⁾.

Отражение на симултания превод и изисквания, свързани с него

85. Независимо дали става дума за устните изявления, репликите или отговорите на въпросите на Съда, лицата, които правят устните изявления, трябва да имат предвид, че членовете на съдебния състав, генералният адвокат и заинтересованите субекти по член 23 от Статута често следят тези техни изказвания на друг език, чрез симултанен превод. Ето защо, в интерес на доброто протичане на съдебното заседание и за да се гарантира качеството на работата на устните преводачи — които понякога трябва на свой ред да се опрат на устния превод на друг език, преди да преведат речта на изказващия се на езика на слушателя — представителите на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута се приканват, *ако разполагат с някакъв текст, дори синтезиран, с бележки по устното си изявление или с план за изказването си, при първа възможност преди съдебното заседание да го/ги изпратят до дирекция „Устни преводи“* по електронна поща (Interpretation@curia.europa.eu). Този текст или тези бележки по устните изявления са предназначени само за устните преводачи и се унищожават след съдебното заседание. Те не се изпращат на членовете на съдебния състав или на генералния адвокат по делото, нито се прилагат към преписката по делото.

86. За да се улеснят устният превод и съответно разбирането на устните изявления от членовете на съдебния състав и от генералния адвокат по делото, а също и от другите страни, явяващи се в съдебното заседание, *наложително е в съдебното заседание да се говори спокойно в микрофона, с нормален, незабързан ритъм*. Устният превод се улеснява, ако лицето, което прави устното изявление, предварително очертае плана на изказването си и използва предимно къси и прости изречения. Освен това, когато в устното си изявление споменава акт на Съда или на Общия съд, лицето се приканва да посочва датата на този съдебен акт, както и номера и името на съответното дело.

Процесът след съдебното заседание за изслушване на устните състезания

87. Активното участие на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута приключва със закриването на съдебното заседание. Освен в извънредните случаи на възобновяване на устната фаза на производството съгласно член 83 от Процедурния правилник, когато председателят на съдебния състав закрие съдебното заседание за изслушване на устните състезания, посочените страни или заинтересовани субекти повече не могат да излагат устни или писмени становища, в частност в отговор на заключението на генералния адвокат.

⁽⁴⁾ Когато Съдът даде разрешение за използване на друг език вместо езика на производството за целите на отговорите на евентуалните въпроси в съдебното заседание, това разрешение важи само за тези отговори. Началното устно изявление на съответната страна и заключителната ѝ реплика трябва да се направят на езика на производството.

⁽⁵⁾ При производствата по искове за установяване на неизпълнение на задълженията ответната държава членка има право в устната фаза на производството да използва друг език вместо използвания в писмената фаза, но при условие че този друг език е един от официалните езици на тази държава и че своевременно е представено искане в този смисъл, по възможност в отговора на призовката за съдебното заседание. Когато искането е уважено, всички страни в производството могат да използват езика, до който се отнася това искане.

88. Когато е било предавано, съдебното заседание за изслушване на устните състезания остава достъпно на уебсайта на Съда на Европейския съюз в продължение на не повече от един месец след закриването на заседанието. Всяка участвала в това съдебно заседание страна и всеки участник в него заинтересован субект, която или който счита, че видеозаписът на съдебното заседание трябва да се премахне от посочения уебсайт, може да отправи искане до Съда, в което да изложи обстоятелствата, поради които може да е обосновано да се премахне записът. Ако искането бъде уважено, съответният запис незабавно се премахва от сайта.

Представяне на заключението на генералния адвокат и обявяване на съдебното решение, с което се слага край на производството

89. Секретариатът уведомява страните и заинтересованите субекти по член 23 от Статута за датата на обявяване на съдебното решение, с което се слага край на производството, и евентуално за датата, на която генералният адвокат ще представи заключението си по отнасящото се до тях дело, но те не са длъжни да пътуват до Люксембург за това. Всъщност представянето на заключенията на генералните адвокати и обявяването на решенията на Съда се предават пряко на уебсайта на Съда на Европейския съюз.

90. Пълният текст на заключението и на съдебното решение се връчва на съответните страни или заинтересовани субекти от секретариата и след това се помества на посочения уебсайт на езиците, на които е наличен.

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

91. Настоящите практически указания отменят и заменят Практическите указания към страните относно делата пред Съда от 10 декември 2019 г.

92. Настоящите практически указания се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*. Те влизат в сила на първия ден от месеца, следващ месеца на публикуването им.

Съставено в Люксембург на 2 юли 2024 година.
